

УДК 658

Х.А. Базюта, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: І.О. Мартиняк, канд.економ.наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет ім.І.Пулюя, Україна

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЙ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ

Kh. Baziuta, the 2nd (master's) level of higher education applicant

I. Martyniak, PhD, Assoc.Prof., scientific supervisor

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

SOME PECULIARITIES OF BUSINESS DIGITAL TRANSFORMATION STRATEGIES

Цифрова економіка невпинно набирає обертів, розширюючи можливості фірм, але, водночас, висуваючи перед керівництвом фірми нові виклики та перешкоди. Тому питання вивчення особливостей стратегій цифрової трансформації бізнесу на сьогодні є надзвичайно важливим.

Питання цифрової трансформації бізнесу висвітлюється в літературі починаючи з 2010-х, коли стрімко розвиваються мобільний та Інтернет-зв'язок, набувають поширення хмарні технології. Тоді ж з'являється розуміння того, що необхідно адаптувати існуючі бізнес-модулі до впровадження та використання нових цифрових технологій. Прикладом може слугувати праця Остервальдера і Піньє (2010) [1], в якій вони наголошують на важливості створення рамкової бізнес-моделі, яка б враховувала окремі елементи цифровізації, зокрема, цифрові платформи та сервіси.

Подальшого розвитку ідея цифрової трансформації бізнесу набуває в працях Девіда Роджерса, зокрема, “The Digital Transformation Playbook” (2016) та “The Digital Transformation Roadmap” (2023). Відповідно до його висновків, лише 30% вже існуючих компаній можуть вдало провести процес реорганізації в умовах цифрової економіки. Основними причинами таких складнощів для великих промислових компаній він визначає бюрократизованість та інертність. Основні напрями трансформаційних процесів за Д.Роджерсом зображено на рис. 1. Для того, щоб цифрова трансформація бізнесу була успішною, керівництву компанії необхідно змінити основні підходи, до менеджменту, зокрема, щодо візії бренду та пріоритетів фірми. Також важливим елементом є експериментальне управління та розвиток нових можливостей бізнесу [3].

Рис. 1 Домени цифрової трансформації бізнесу (складено автором на основі [2])

Бізнес змінюється паралельно із процесами появи проривних інноваційних технологій, тому важливо швидко реагувати на них. Для прикладу, у 2016 р. Д.Роджерс виділяє такі технології як мережі, цифрові платформи та великі дані, а Р.Гартунг у 2024 р. додає нові, зокрема, AI, IoT та блокчейн, чат боти, робо консультаційні послуги, оптові цифрові валюти центральних банків та ін., аналізуючи їхній вплив на ведення бізнесу та

оптимізацію бізнес-процесів [4]. Актуальними на сьогодні для ЄС є питання подвійного переходу та забезпечення сталого розвитку на основі використання цифрових технологій [5, 6].

Сьогодні багато компаній успішно виходять на ринок та стають лідерами галузі, будуючи стратегію свого розвитку на основі використання цифрових інструментів. Цк, зокрема, Amazon, Tesla, IKEA. Також є чимало прикладів, коли «класичні» бізнеси зуміли переорієнтуватися для досягнення більшої ефективності в цифрову епоху. До таких віднесемо Disney, Walmart, Mastercard, New York Times Company.

Українському бізнесу для того щоб не лише вижити в умовах воєнного стану, але й успішно розвиватися, необхідно ефективно розробляти та вдало втілювати такі стратегії на практиці, використовуючи досвід лідерів галузі.

Література

1. Остервальдер А., Піньє І. Створення бізнес-моделей: посібник для стратегів і новаторів. Київ: Наш формат, 2017. 288 с.
2. Rogers D. The Digital Transformation Roadmap: Rebuild Your Organization for Continuous Change. Columbia Business School Publishing, 2023. (дата звернення: 25.11.2024)
3. Роджерс Д. Посібник з цифрової трансформації. Київ: KIS, 2020. 312 с.
4. Articles and opinions by Richard Hartung. URL: <https://www.theasianbanker.com/user-post-updates?authorid=Richard+Hartung&page=5> (дата звернення: 25.11.2024)
5. Бакушевич І. В.; Мартиняк І. О. Вплив III-технологій на сталий розвиток фірм. *Інклюзивна економіка*. 2024. 2 (04). С. 5-9. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.4-1 (дата звернення: 25.11.2024)
6. Мартиняк І.О. Розвиток соціально-економічних систем в умовах подвійного переходу: виклики для України та напрями трансформацій. *Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі* : колективна монографія /за ред. д.е.н, проф. С.М. Співака. Тернопіль, 2024. С.230-240. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/46253>. (дата звернення: 25.11.2024)